

PWYLLGOR GWAITH

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 30 Ebrill, 2018

PRESENNOL:	Y Cynghorydd Llinos Medi Huws (Cadeirydd) Y Cynghorydd Ieuan Williams (Is-gadeirydd) Y Cynghorwyr Richard Dew, John Griffith, Carwyn Jones, R. Meirion Jones, Alun Mummery, R.G. Parry, OBE, FRAGS , Dafydd Rhys Thomas
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaeth, Cymuned a Gwella Gwasanaethau) Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro Pennaeth Gwasanaethau Democraidd (ar gyfer eitem 6) Rheolwr Gwasanaeth Tai (Strategaeth, Comisiynu a Pholisi) (ar gyfer eitem 10) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Dim
HEFYD YN BRESENNOL:	Y Cynghorwyr Lewis Davies, Aled M. Jones, Eric Jones, R. Llewelyn Jones, Shaun Redmond, Dylan Rees, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Nicola Roberts.

1. DATGANIAD O DDIDDORDEB

Gwnaeth y Cynghorydd Richard Dew ddatganiad o ddiddordeb personol a rhagfarnus mewn perthynas ag eitem 9 ar yr agenda.

Gwnaeth y Cynghorydd Llinos Medi Huws ddatganiad o ddiddordeb personol a rhagfarnus mewn perthynas ag eitemau 7 a 9 ar yr agenda.

Gwnaeth Dr Gwynne Jones, y Prif Weithredwr, ddatganiad o ddiddordeb rhagfarnus mewn perthynas ag eitem 9 ar yr agenda.

Gwnaeth y Cynghorydd Dylan Rees (nad yw'n aelod o'r Pwyllgor Gwaith) ddatganiad o ddiddordeb personol ond nid rhagfarnus mewn perthynas ag eitem 9 ar yr agenda.

Gwnaeth y Cynghorydd Nicola Roberts (nad yw'n aelod o'r Pwyllgor Gwaith) ddatganiad o ddiddordeb personol ond nid rhagfarnus mewn perthynas ag eitem 9 ar yr agenda.

2. MATERION BRYD A ARDYSTIUYD GAN Y PRIF WEITHREDWR NEU SWYDDOG A BENODWYD GANDDO

Dim i'w adrodd.

3. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 26 Mawrth 2018 i'w cymeradwyo.

Penderfynwyd cadarnhau cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 26 Mawrth, 2018.

4. COFNODION – Y PANEL RHIANT CORFFORAETHOL

Cyflwynwyd cofnodion drafft cyfarfod y Panel Rhiant Corfforaethol a gynhaliwyd ar 19 Mawrth 2018 i'w mabwysiadu.

Penderfynwyd cadarnhau cofnodion drafft y cyfarfod o'r Panel Rhiant Corfforaethol a gynhaliwyd ar 19 Mawrth, 2018.

5. COFNODION ER GWYBODAETH

Cyflwynwyd cofnodion drafft cyfarfod Pwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol a gynhaliwyd ar 9 Chwefror 2018 i'r Pwyllgor Gwaith er gwybodaeth.

Penderfynwyd nodi cofnodion drafft cyfarfod Pwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol a gynhaliwyd ar 9 Chwefror 2018.

6. BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR GWAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd yn ymgorffori Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod rhwng mis Mai a mis Rhagfyr 2018, er cymeradwyaeth gan y Pwyllgor Gwaith.

Adroddodd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd fel a ganlyn –

Eitemau sy'n Newydd i'r Flaen Raglen Waith

Eitem 2 – Y Cyngor i fabwysiadu pwerau a dirprwyaeth i swyddogion wedi ei raglennu i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 21 Mai, 2018

Eitem 7 – Cytundeb Clwb Golff Llangefni wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 21 Mai, 2018

Eitem 10 – Cymeradwyo Achos Busnes ar gyferr Bid Twf Gogledd Cymru: Cytundeb Rhyng-Awdurdod 1 wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 18 Mehefin, 2018

Eitem 11 - Bargaen Twf Gogledd Cymru: Blaenoriaethu Prosiectau i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith ar ddyddiad i'w gadarnhau

Eitem 12 - Strategaeth Trawsnewid Addysg a Moderneiddio Ysgolion Ynys Môn wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 18 Mehefin, 2018

Eitem 13 – Prosiect Ysgol Santes Dwynwen wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 18 Mehefin, 2018

Eitem 14 - Strategaeth Ddigartrefedd wedi ei rhaglennu dros dro i gael ei hystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 18 Mehefin, 2018

Eitem 16 – Ffoaduriaid Syria wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 18 Mehefin, 2018

Eitem 20 – Moderneiddio Ysgolion : Ardal Llangefni (Ysgol y Graig ac Ysgol Talwrn) wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 16 Gorffennaf, 2018

Eitem 21 - Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol 2017/18 wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 16 Gorffennaf, 2018

Eitem 22 – Moderneiddio Ysgolion (Ardal Seiriol) i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith mewn cyfarfod arbennig sydd wedi ei raglennu ar gyfer 18 Gorffennaf, 2018

Eitem 35 – Cerdyn Sgorio Corfforaethol Chwarter 2, 2018/19 wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 26 Tachwedd, 2018

Eitem 36 – Adroddiad Monitro Cyllideb Refeniw a Chyfalaf Chwarter 2 wedi ei raglennu i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 26 Tachwedd, 2018

Eitem 38 - Strategaeth Ddigartrefedd (Cymeradwyo'r ddogfen yn dilyn yr ymgynghoriad) - wedi ei rhaglennu i gael ei hystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 26 Tachwedd, 2018

Ymhellach, cyfeiriodd y Swyddog at yr eitemau a ganlyn a gafodd eu gohirio neu eu dileu oddi ar y Rhaglen Waith.

Eitem 3 - Cerdyn Sgorio Corfforaethol Chwarter 4 2017/18 i gael ei ystyried gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 18 Mehefin, 2018 yn hytrach nag ar 21 Mai, 2018 fel y nodwyd yn wreiddiol.

Eitem 6 – Craig y Don, Amlwch wedi ei dynnu oddi ar y Rhaglen Waith am y tro a bydd yn cael ei ail-raglennu i gael ei ystyried maes o law.

Penderfynwyd cadarnhau Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith am y cyfnod Mai i Rhagfyr 2018 yn amodol ar y newidiadau ychwanegol a amlinellwyd yn y cyfarfod.

7. CYLLIDEB REFENIW I MELIN LLYNNON

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 yn gofyn am gymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith am gyllideb o £42,170 i ariannu'r gost o redeg Melin Llynnon fel atyniad i ymwelwyr yn 2018.

Ar ôl datgan diddordeb rhagfarnus yn y mater hwn, gadawodd y Cynghorydd Llinos Medi Huws y cyfarfod yn ystod y drafodaeth a'r penderfyniad ar yr eitem hon. Y Cynghorydd Ieuan Williams, yr Is-gadeirydd, oedd yn y gadair ar gyfer yr eitem hon.

Adroddodd yr Aelod Portffolio Cyllid fod trosglwyddo Melin Llynnon i drydydd parti wedi bod yn mynd rhagddo ers cryn amser a bod y Pwyllgor Gwaith wedi cytuno marchnata'r Felin unwaith eto yn unol â'r Polisi Gwaredu Asedau cyfredol. Tra bydd y broses hon yn cael ei chynnal, bydd y Felin yn parhau i fod ar agor fel atyniad i ymwelwyr yn ystod tymor 2018 a bydd y Cyngor yn gyfrifol am gostau staffio a rhedeg y safle am flwyddyn arall neu hyd nes bydd y Felin wedi cael ei throsglwyddo i gorff arall. Fodd bynnag, fel rhan o'r arbedion refeniw ar gyfer 2017/18, cafodd cyllideb refeniw Melin Llynnon ei chynnwys fel rhan o'r pecyn arbedion ac fe'i tynnwyd o'r gyllideb a gymeradwywyd ar gyfer y Cyngor. O ganlyniad, nid oes cyllideb ar gael i gwrrdd â chostau rhedeg y Felin yn 2018/19. Mae'r tabl yn yr adroddiad yn amlinellu'r gyllideb ar gyfer y Felin ac mae'n seiliedig ar Felinydd yn gweithio am ddeuddydd yr wythnos gyda'r sawl sy'n rhedeg y Caffi'n cyfrannu £2,500 tuag at gost cyflogi Melinydd.

Dywedodd yr Aelod Portffolio Cyllid fod angen cyllideb o £42,170 i redeg y Felin fel atyniad i ymwelwyr yn ystod y tymor ymwelwyr hwn ac y gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r gyllideb. Byddai'r gyllideb yn cael ei hariannu o Falansau Cyffredinol y Cyngor.

Er bod y Pwyllgor Gwaith yn cydnabod gwerth a phwysigrwydd Melin Llynnon fel adnodd ac atyniad i ymwelwyr, nodwyd hefyd y dylid edrych ar y cynnig uchod i ariannu'r Felin fel

trefniant dros dro o dan amgylchiadau penodol er mwyn caniatáu i'r Felin aros ar agor yn ystod tymor ymwelwyr 2018; pwysleisiwyd bod rhaid cael datrysiaid pendant o ran dyfodol tymor hir y Felin. Cadarnhaodd yr Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuenctid fod trafodaethau i'r perwyl hynny'n parhau a bod cynlluniau i ddod i benderfyniad ar y mater.

Penderfynwyd cymeradwyo cyllideb o £42,170 i gyllido costau gweithredu Melin Llynnon fel atyniad twristiaid yn 2018. Bydd y gyllideb yn cael ei hariannu o Falansau Cyffredinol y Cyngor.

8. CYNLLUN LLESIANT – BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS

Cyflwynwyd adroddiad y Prif Weithredwr yn ymgorffori Cynllun Llesiant Gwynedd ac Ynys Môn fel y'i cymeradwywyd gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn er ystyriaeth gan y Pwyllgor Gwaith.

Adroddodd y Cadeirydd fod y Cynllun Llesiant yn amlinellu sut mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn bwriadu gwneud gwahaniaeth i fywydau preswylwyr drwy gydweithio i gyflenwi'r amcanion llesiant cytunedig ar gyfer ardal Gogledd Orllewin Cymru yn ei chyfanrwydd. Tynnodd sylw at y ffaith fod y Pwyllgor Sgriwtini Partneriaethau ac Adfywio wedi craffu ar y Cynllun yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Mawrth, 2018. Mae'r Pwyllgor yn ymgynghorai statudol a dyma'r pwyllgor dynodedig ar gyfer craffu ar fusnes y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae ymateb ffurfiol y Pwyllgor Sgriwtini, ar ffurf llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini at Gadeirydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, i'w weld yn Atodiad 2 yr adroddiad.

Penderfynwyd argymhell i'r Cyngor Llawn–

- **Ei fod yn cymeradwyo'r Cynllun Llesiant Lleol ar gyfer ei gyhoeddi gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ynys Môn a Gwynedd.**
- **Ei fod yn mabwysiadu'r Cynllun Llesiant a'i fod yn cael ei ymgorffori fel rhan o Fframwaith Polisi'r Cyngor i ddisodli'r Cynllun Integredig Sengl yng Nghyfansoddiad y Cyngor.**
- **Mai'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio fydd y pwyllgor sgriwtini dynodedig ar gyfer craffu gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.**
- **Y dylid diwygio adran 3.2 o Gyfansoddiad y Cyngor i gynnwys cymeradwyo penderfyniadau mewn perthynas â'r Cynllun Llesiant fel swyddogaeth na fedr ond y Cyngor llawn ei harfer; a dileu'r cyfeiriad at y Cynllun Integredig Sengl.**
- **Y dylid diwygio adran 2.6.2 o Gyfansoddiad y Cyngor er mwyn penodi'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio fel y pwyllgor sgriwtini dynodedig ar gyfer craffu ar waith y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.**
- **Ei fod yn awdurdodi'r Pennaeth Swyddogaeth (Buses y Cyngor) / Swyddog Monitro'r Cyngor i wneud yr holl newidiadau angenrheidiol a chanlyniadol i Gyfansoddiad y Cyngor i adlewyrchu bod y materion a restrir uchod wedi cael eu cymeradwyo.**
- **Ei fod yn awdurdodi'r Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro i wneud unrhyw welliannau yn y dyfodol, fel a pan fyddant yn codi, i gyfansoddiad y Cyngor (a) pan fyddant yn ymwneud â, neu (b) yn codi o ganlyniad i'r materion uchod, yn amodol ar ymgynghoriad gydag arweinwyr grwpiau a dim gwrthwynebiadau yn codi.**

9. MODERNEIDDIO YSGOLION YN YNYS MÔN – ADRODDIAD AR YR YMGYNGHORIAD STATUDOL YN ARDAL LLANGEFNI: YSGOL CORN HIR, YSGOL HENBLAS, YSGOL BODFFORDD

Cyflwynwyd, er ystyriaeth gan y Pwyllgor Gwaith, adroddiad y Prif Weithredwr Cynorthwyol yn ymgorffori'r adroddiad ar ganlyniad yr ymgynghoriad statudol ar foderneiddio'r ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni (Ysgol Corn Hir, Ysgol Bodffordd ac Ysgol Henblas).

Ar ôl datgan diddordeb rhagfarnus yn y mater hwn, gadawodd y Cynghorydd Llinos Medi Huws, y Cynghorydd Richard Dew a'r Prif Weithredwr y cyfarfod yn ystod y drafodaeth a'r penderfyniad ar yr eitem hon. Roedd y Cynghorydd Ieuan Williams, yr Is-gadeirydd, yn y Gadair ar gyfer yr eitem hon.

Gwahoddod y Cadeirydd y Cynghorydd Aled Morris Jones, Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, i adrodd ar drafodaethau'r Pwyllgor Sgriwtini ar y mater hwn yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Ebrill, 2018 a'r argymhellion yn deillio o hynny.

Diolchodd y Cynghorydd Aled Morris Jones unwaith eto i bawb a oedd wedi cyfrannu at drafodaeth y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar y pwnc hwn yn y cyfarfod ar 23 Ebrill ac yn arbennig cynrychiolwyr y tair ysgol dan sylw a oedd oll wedi cyflwyno achos cadarn ar ran eu hysgolion. Roedd cynrychiolwyr Ysgol Bodffordd wedi cyfleu darlun o ysgol wledig brysur oedd yn weithgar yn ei chymuned ac sydd â Chylch Meithrin uchel ei barch. Un o'r pryderon o ran yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Sgriwtini oedd y diffyg tystiolaeth i brofi mai'r Cyngor sydd berchen ar dir ac adeilad cymunedol sy'n gysylltiedig ag Ysgol Bodffordd, rhywbeth y codwyd amheuan ei gylch yn ystod y cyfarfod. Dywedodd y Cynghorydd Jones fod y Pwyllgor yn awyddus i gael eglurhad ar hyn cyn y cyfarfod hwn o'r Pwyllgor Gwaith. O ran Ysgol Corn Hir, clywodd y Pwyllgor Sgriwtini mai'r prif fater oedd diffyg lle ar gyfer y plant yn yr ysgol. Roedd cynrychiolwyr Ysgol Henblas wedi disgrifio'r camau breision y mae'r ysgol yn eu cymryd erbyn hyn i wella safonau a pherfformiad o dan arweiniad Pennaeth newydd, brwdfrydig. Dywedodd y Cynghorydd Jones mai'r darlun sy'n datblygu mewn perthynas ag Ysgol Bodffordd ac Ysgol Henblas yw eu bod yn ddwy ysgol ganolig eu maint (neu'n ysgolion y gellid eu hystyried yn rhai mawr hyd yn oed yn ôl safonau Ynys Môn) sy'n cael eu targedu oherwydd yr angen i ddatrys problem diffyg llefydd addysg gynradd yn Llangefni. Er y derbynir fod rhaid datrys y sefyllfa yn Ysgol Corn Hir, y pryder oedd yn cael ei gyfleu i'r Pwyllgor Sgriwtini oedd na ddylid gwneud hynny ar draul Ysgol Bodffordd ac Ysgol Henblas. Cyfeiriodd y Cynghorydd Aled Morris Jones at sylwadau a wnaed gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg Llywodraeth Cymru yn y sesiwn llawn ar 25 Ebrill pan gafodd ei holi gan Aelod Cynulliad Ynys Môn ynglŷn â'r rhaglen moderneiddio ysgolion yn Ynys Môn - ac yn benodol ynglŷn â'r diffyg eglurder oherwydd disgwyliad Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain fod darparu cyllid ar gyfer ysgolion newydd yn dibynnu ar greu arbedion drwy uno/cau ysgolion bach ar un llaw, a'r rhagdybiaeth yn erbyn cau ysgolion gwledig yn y Côt Trefniadaeth Ysgolion drafft newydd ar y llaw arall. Yn ei hymateb roedd yr Ysgrifennydd Cabinet wedi dweud nad oes rhaid cau ysgol er mwyn sicrhau cyllid ar gyfer ysgol newydd - gellir defnyddio'r arian i adnewyddu/ailfodelu ysgolion sy'n bodoli'n barod yn ogystal. Dywedodd y Cynghorydd Jones fod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol wedi ystyried y ddau opsiwn a gyflwynwyd gan y Swyddogion yn ofalus iawn ond ei fod o'r farn fod y broses yn cael ei gweithredu ar ormod o frys - ni chynhaliwyd ymgynghoriad anffurfiol ac anstatudol er gwaetha'r ffaith ei bod yn arfer dda i wneud hynny ac roedd methu â gwneud hynny yn tynnu'n groes i'r weithdrefn a fabwysiadwyd ar gyfer cynigion blaenorol i foderneiddio ysgolion mewn rhannau eraill o Ynys Môn; mae'r methiant hwn yn cadarnhau amheuan ymysg y gymuned am y broses ei hun. O ganlyniad, roedd y Pwyllgor yn argymhell oedi'r rhaglen foderneiddio yn y rhan hon o Llangefni nes bydd y Cod Trefniadaeth Ysgolion diwygiedig terfynol wedi'i gyhoeddi, fod Ysgol Bodffordd ac Ysgol Henblas yn aros ar agor yn sgil y cynlluniau i adeiladu tai newydd yn ardal Llangefni a'r llefydd ysgol ychwanegol fydd

o bosib eu hangen oherwydd hynny, a bod y mater ynghylch perchnogaeth tir a'r adeilad cymunedol sy'n gysylltiedig ag Ysgol Bodffordd yn cael ei gadarnhau cyn gwneud unrhyw benderfyniad ynglŷn â'r ysgol.

Adroddodd yr Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid fod y Rhaglen Foderneiddio Ysgolion yn golygu cloriannu dyfodol ysgolion a'r effaith fydd hynny'n ei gael ar blant, rhieni, athrawon, llywodraethwyr ac amrywiaeth o randdeiliaid eraill. Mae'n gallu bod yn fater cynhennus a dyma un o elfennau mwyaf heriol busnes y Cyngor. Fel Aelod Portffolio, roedd yn cydnabod hynny ac roedd yn deall pryderon rhieni a'r holl randdeiliaid eraill. Ar y llaw arall, yr hyn sy'n cael ei drafod yw dyfodol ysgolion dros y 50 mlynedd nesaf o bosib; gwasanaeth ysgolion sy'n sigo dan bwysau toriadau ariannol Llywodraeth San Steffan a Chaerdydd; costau trwsio a chynnal a chadw, gofynion y Cwricwlwm; arweinyddiaeth ysgolion a nifer o agweddau eraill. Mae'n rhaid i'r Cyngor roi ystyriaeth o ddifrif i wneud y system a gwasanaeth ysgolion yn fwy effeithiol sy'n golygu creu amgylchedd lle gall plant ac athrawon lwyddo, yn ogystal â'i wneud yn fwy effeithlon sy'n golygu sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithiol a bod pob ysgol yn derbyn cyfran deg o'r gyllideb. O dan Raglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain a ddaeth i rym yn 2013, mae 10 o ysgolion bach wedi cau ar Ynys Môn, adeiladwyd dwy ysgol newydd ac mae'r gwaith o adeiladu'r drydedd ysgol wedi dechrau. Rhoddodd yr Aelod Portffolio grynodedd o hanes y broses foderneiddio hyd yn hyn yn y rhan hon o Langefni gan ddechrau gyda phenderfyniad y Pwyllgor Gwaith yn ôl yn 2016 i gynnal ymgynghoriad anstatudol anffurfiol ar ad-drefnu'r ddarpariaeth addysg gynradd yn ardal Llangefni a ddigwyddodd ddiwedd 2016 ac a oedd yn cynnwys Ysgol Corn Hir, Ysgol Bodffordd ac Ysgol Henblas ac ysgolion eraill. Yn dilyn adroddiad ar y mater, ym mis Rhagfyr 2016 penderfynodd y Pwyllgor Gwaith i gynnal ymgynghoriad statudol ar Opsiwn A ac Opsiwn B a chynhaliwyd yr ymgynghoriad ddechrau 2017. Yn dilyn oedi oherwydd Etholiadau Llywodraeth Leol, ym mis Gorffennaf 2017 cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith i symud ymlaen ag Opsiwn B, sef ysgol newydd i gymryd lle Ysgol Corn Hir ac Ysgol Bodffordd. Ym mis Rhagfyr 2017 penderfynodd y Pwyllgor Gwaith i oedi ac adolygu'r broses ac, oherwydd pwysau amser a gofynion cam Band A Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain, penderfynwyd cynnal ymgynghoriad statudol a chyflwynir yr adroddiad ar y canlyniad i'r cyfarfod heddiw. Cyfeiriodd yr Aelod Portffolio at y gyrwyr newid sy'n sylfaen i'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion sydd wedi eu cynnwys yn yr adroddiad. Ymhellach, nododd fod gan yr Aelodau Etholedig gyfrifoldeb am eu cymunedau, ond fod disgwyl hefyd iddynt ddarparu cyfeiriad strategol drwy roi arweiniad cadarn ac eglur.

Amlygodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, Cymuned a Gwella Gwasanaethau) brif feysydd adroddiad y Swyddog fel y'i cyflwynwyd i'r cyfarfod ac yn benodol adrannau 4 i 9 yr adroddiad sy'n amlinellu'r ymatebion a dderbyniwyd yn y cyfarfodydd ymgynghori a gynhaliwyd yn y tair ysgol, gan y tair ysgol yn unigol, gan ddisgyblion yn y tair ysgol a rhanddeiliaid eraill. Ynghlwm i'r adroddiad mae atodiadau yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad y tair ysgol a chost y pen ym mhob un o'r tair ysgol. Cyfeiriodd at nifer yr ymatebion a dderbyniwyd i'r ymgynghoriad ac amlinellodd ymateb yr Awdurdod i'r prif bwyntiau a godwyd gan yr ymatebion hynny (adran 10 yr adroddiad). Mae safonau yn Ysgol Henblas ac Ysgol Bodffordd wedi bod yn isel am beth amser, ac mae'r ddwy ysgol wedi derbyn nifer sylweddol o ddyddiau o gefnogaeth ysgol gyda chyflymder y gwelliant yn fwy araf na'r disgwyl. Fodd bynnag, gyda phenodiad Pennaeth newydd dros dro gwelwyd cynnydd yn Ysgol Henblas ers Medi, 2017. Mae maint y ddwy ysgol yn golygu fod dosbarthiadau oedran cymysg yn yr ysgolion sy'n golygu fod addysgu yn fwy o her. Mae arweinyddiaeth ac ansawdd yr arweinyddiaeth yn broblem hefyd oherwydd maint yr ysgolion. Mae cost y disgybl yn uchel yn y ddwy ysgol ac yn uwch na chyfartaledd Cymru; yn ogystal mae ôl-groniad cynnal a chadw yn y ddwy ysgol (£112,000 yn Ysgol Henblas a £209,000 yn Ysgol Bodffordd). Nid oes tystiolaeth i gefnogi'r pwynt a wnaed gan rai o'r ymatebwyr fod defnydd o'r Iaith Gymraeg yn well yn Ysgol Henblas nag mewn ysgolion eraill na bod y gymuned yn gwneud mwy o ddefnydd o'r ysgol nag mewn nifer o ysgolion eraill.

Mae defnydd o'r Gymraeg yn un o gryfderau pob un o'r tair ysgol. Fodd bynnag, ym Modffordd, cydnebir bod defnydd cymunedol sylweddol yn cael ei wneud o'r ysgol a bod angen canfod ateb i'r mater hwn petai'r ysgol yn cau. Ysgol Corn Hir yw'r fwyaf o'r tair a bydd rhaid i'r opsiwn terfynol adlewyrchu hynny. Mae diffyg capasiti yn broblem yn yr ysgol ac nid oes lle i ehangu ar y safle. Mae ôl-groniad cynnal a chadw o £239,500 yn yr ysgol. Cost y pen yn Ysgol Corn Hir yw'r isaf o'r tair ysgol; mae safonau yn yr ysgol yn dda yn ogystal â'r defnydd o'r Gymraeg.

Ychwanegodd y Swyddog fod nifer o'r ymatebion cyffredinol a dderbyniwyd yn awgrymu fod maint ysgol yn cael effaith ar ansawdd y Gymraeg a bod ysgolion mwy yn llai llwyddiannus o ran creu ymdeimlad o deulu. Nid oes tystiolaeth i gefnogi'r un o'r ddau honiad. Yn ogystal, nid yw cau ysgolion o reidrwydd yn golygu fod cymunedau'n dirywio. Er ei bod yn her, mae enghreifftiau o gymunedau'n parhau i ffynnu mewn pentrefi lle mae ysgolion wedi cau.

Mewn perthynas â'r ystyriaethau ariannol, er na fyddai cynnal a chadw'r tair ysgol yn creu costau cyfalaf sylweddol, byddai'n rhaid rhoi sylw i'r ôl-groniad cynnal a chadw o £406,000 yn y tair ysgol. Mae'n debyg y bydd costau ychwanegol yn codi wrth i'r adeiladau gyrraedd diwedd eu hoes. Er bod adeiladu ysgolion newydd yn fuddsoddiad sylweddol sy'n rhaid ei ystyried yn ofalus, mae'n arwain at arbedion maint uwch a chostau refeniw is. Byddai cau Ysgol Henblas yn cynyddu arbedion maint yr ysgol newydd arfaethedig ac yn creu arbedion refeniw uwch.

Siaradodd yr Aelodau Lleol, y Cynghorwyr Dafydd Roberts ac Eric Jones o blaid Ysgol Henblas. Fe gyfeirion nhw at yr ymdrechion sylweddol a wnaethpwyd i godi safonau yn yr ysgol sy'n talu ar eu canfed erbyn hyn. Roeddent yn hyderus y byddai'r ysgol yn parhau i wella o dan arweiniad ac arweinyddiaeth Pennaeth newydd ymroddedig a brwdfrydig. Nododd y Cynghorydd Dafydd Roberts fod llai na 10% o lefydd gweigion yn Ysgol Henblas a bod cost y pen yn gostwng hefyd. Mae nifer o agweddau yn newid o blaid yr ysgol. Gydag Ysgol Bodorgan yn cau, mae'n bosib y bydd disgyblion o'r ysgol honno'n penderfynu symud i Ysgol Henblas. Byddai cau Ysgol Henblas yn gadael ardal fawr heb unrhyw ddarpariaeth addysg. Disgrifiodd y Cynghorydd Eric Jones Ysgol Henblas fel ysgol fodern, boblogaidd, hapus a Chymreig ac roedd hynny'n golygu fod y bygythiad i'w dyfodol yn peri mwy o syndod a siom. Rhestrod lwyddiannau diweddar yr ysgol mewn pêl-rwyd a phêl-droed 5 bob ochr, cyrraedd y brig drwy Gymru yn yr ymgyrch *Bike It* a bydd parti canu'r ysgol yn cynrychioli Ynys Môn yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd fis nesaf. Dywedodd fod ysgol wrth galon pob pentref oherwydd ei bod yn creu ymdeimlad o gymuned ac yn gweithredu fel canolbwynt ar gyfer amrywiaeth o weithgareddau sy'n cynnal y gymuned. Mae tynnu'r galon o'r gymuned yn golygu y bydd y gymuned yn marw - oherwydd hynny anogodd y Pwyllgor Gwaith i gadw hynny mewn cof wrth ddod i benderfyniad.

Siaradodd y Cynghorydd Dylan Rees, Aelod Lleol a Chadeirydd Corff Llywodraethu Ysgol Bodffordd ar ran Ysgol Bodffordd. Er ei fod yn cefnogi Rhaglen Moderneiddio Ysgolion y Cyngor dywedodd ei fod yn credu'n gryf y dylid ystyried pob achos yn ôl ei rinweddau ei hun. Roedd o'r farn fod yr adroddiad a gyflwynwyd yn annheg iawn ar Ysgol Bodffordd a bod yr asesiad o safonau'r ysgol yn rhy llym ac nad oeddent yn adlewyrchu'r gwir sefyllfa a dywedodd fod hynny wedi siomi a gwylltio corff llywodraethu'r ysgol ac wedi cael effaith ar forâl staff. Mae llawer o bwyslais yn yr adroddiad ar adroddiad arolygiad Estyn yn 2015 - ail-ymwelodd Estyn â'r ysgol yn 2016 a chadarnhau fod yr ysgol wedi gwneud cynnydd da. Yn ogystal, canmolwyd y cynnydd a wnaethpwyd gan yr ysgol gan Banel Adolygu Cynnydd Ysgolion Pwyllgor Sgriwtini'r Cyngor. Er bod canlyniadau rhai meysydd yn y chwarteli isaf, mae'r Adroddiad ar yr Ymgynghoriad Statudol yn cydnabod fod rhaid bod yn ofalus wrth gymharu canlyniadau oherwydd gall niferoedd disgyblion fod yn isel ac mae natur y cohort ac amgylchiadau disgyblion unigol yn gallu cael effaith sylweddol. Mae'r defnydd o'r Iaith Gymraeg yn yr ysgol yn cael ei gydnabod fel cryfder. O ran arweinyddiaeth ac amser digyswllt annigonol ar gyfer Penaethiaid, mae hwn yn fater sy'n effeithio ysgolion mawr yn

ogystal ag ysgolion llai gan fod toriadau ariannol yn golygu fod rhaid i benaethiaid dreulio mwy o amser yn yr ystafell ddosbarth beth bynnag yw maint yr ysgol gan nad oes digon o arian ar gael i gyflogi athrawon dosbarth. Er nad yw llefydd gweigion (un o brif yrwyr y rhaglen foderneiddio) yn broblem yn Ysgol Bodffordd mae'r ysgol, ynghyd ag Ysgol Henblas, wedi eu tynnu i mewn i'r broses yn sgil yr angen i ganfod ateb i'r diffyg llefydd yn y ddwy ysgol gynradd yn Llangefni. Mae'r adroddiad yn datgan ei bod yn annhebygol y byddai Llywodraeth Cymru'n cyfrannu arian tuag at ysgol newydd oni bai fod ysgolion yn cael eu huno er bod Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg Llywodraeth Cymru wedi dweud nad yw Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain yn seiliedig ar orfod cau ysgolion. Cyfeiriodd y Cynghorydd Dylan Rees at y rhagdybiaeth yn erbyn cau ysgolion gwledig yn y Côt Trefniadaeth Ysgolion drafft diwygiedig a chyfeiriodd at y Côt presennol sydd yn nodi ym mharagraff 1.7 fod rhaid i'r sawl sy'n cyflwyno cynigion ddangos fod effaith cau ysgol ar y gymuned wedi cael ei asesu drwy gynhyrchu Asesiad Effaith Cymunedol. Nid yw'r Asesiad Effaith Cymunedol a gynhyrchwyd mewn perthynas ag Ysgol Bodffordd (er na chafodd ei gynnwys gyda phapurau'r Pwyllgor) yn ddigonol - nid oes dim ynddo i ddangos fod yr Awdurdod wedi gwneud cynlluniau i liniaru effeithiau negyddol cau Ysgol Bodffordd ar y gymuned nac sut y bydd y bwriad i geisio diogelu'r ddarpariaeth gymunedol yn cael ei wireddu. Yn ogystal, nid oes gwybodaeth am ddyfodol y Cylch Meithrin llwyddiannus iawn sy'n golygu nad oes gwerth gwirioneddol i'r Asesiad heblaw am dicio bocsys. Bydd Aelodau'r Pwyllgor Gwaith wedi derbyn papur a baratowyd gan Mr Gareth Parry, un o Lywodraethwyr Ysgol Bodffordd, yn dangos sut mae'r cynigion yn groes i un o brif amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015, sef creu cymunedau hyfyw, cadarn a llwyddiannus. Dywedodd y Cynghorydd Dylan Rees fod yr ymgyrch i ddiogelu dyfodol Ysgol Bodffordd yn frwydr i ddiogelu cymuned gyfan oherwydd byddai cau'r ysgol yn dinistrio'r gymuned. Anogodd y Pwyllgor Gwaith i gadw hynny mewn cof ac i beidio cau'r ysgol, yn arbennig gan nad oes rhaid i hynny ddigwydd.

Dywedodd y Cynghorydd Nicola Roberts, oedd yn siarad fel Aelod Lleol, fod rhaid rhoi sylw i'r ystadegau ar gyfer yr ardal hon ac i'r wybodaeth a dderbyniwyd yn sgil y broses ymgynghori. Mae'n rhaid deall nad yw cynnal y sefyllfa bresennol yn bosib, nid yn unig ar sail costau ond hefyd ar sail safonau addysgol. Mae rhieni'n dewis anfon eu plant allan o'r dalgylch ac mae'r ystadegau'n cadarnhau hynny gan eu bod yn dangos fod canran uchel o ddisgyblion yn Ysgol Henblas ac Ysgol Bodffordd yn dod o ardaloedd tu allan i'r dalgylch. Mae costau rhedeg Ysgol Henblas ac Ysgol Bodffordd yn uchel; Mae Ysgol Bodffordd yn gwario dwywaith gymaint ag Ysgol Corn Hir ar danwydd. Yn ogystal mae cost y disgybl lawer uwch yn Ysgol Bodffordd ac Ysgol Henblas nac yn Ysgol Corn Hir ac yn llawer uwch na'r gwariant cyfartalog y pen yn Ynys Môn ac yng Nghymru, fel y tystia'r adroddiad. Gofynnodd y Cynghorydd Nicola Roberts a yw'n deg fod gwariant ar addysg cymaint uwch mewn ysgolion fel hyn tra bod y safonau yn is o gymharu ag ysgolion eraill. Mae ysgolion mwy, sy'n fwy hyfyw a chynaliadwy, mewn perygl o gael eu mygu'n ariannol ar draul cadw ysgolion drud ar agor. Mae prinder Penaethiaid hefyd yn broblem, er gwaetha'r ffaith fod yr Awdurdod yn ymdrechu i annog ac i hyfforddi unigolion i ymgymryd â'r rôl. Mae mwy o bwysau ar staff addysgu mewn ysgolion bach ac mae'n rhaid i'r Pennaeth addysgu yn y dosbarth am gyfran uwch o'r amser ac mae athrawon yn gorfod ymdopi â'r heriau a ddaw yn sgil addysgu dosbarthiadau oedran cymysg. Er bod Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg Llywodraeth Cymru wedi dweud nad oes raid cau ysgolion er mwyn bod yn gymwys i dderbyn arian rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain, dywedodd hefyd fod ystyriaeth yn cael ei roi i'r "gwerth tu ôl i bob cais". Mae'n rhaid cael achos busnes cynaliadwy i gefnogi rhaglen foderneiddio'r Awdurdod ac er mwyn gweithredu hyn yn iawn mae'n rhaid uno ysgolion. Nid oes ffafriaeth o blaid nac yn erbyn ysgolion trefol nac ysgolion gwledig ac mae'r broses ymgynghori sydd wedi digwydd, ac sy'n parhau i ddigwydd, yn dangos hynny'n glir. Fodd bynnag, mae'n rhaid cydnabod a diogelu defnydd y gymuned o Ysgol Bodffordd. Gofynnodd i'r Pwyllgor Gwaith edrych ar Langefni o safbwynt ehangach ac i sicrhau nad yw plant yr ardal yn derbyn addysg israddol ar draul oedolion sy'n coleddu syniadau plwyfol am eu hardaloedd.

Wrth ystyried y wybodaeth a gyflwynwyd a chyflwyniadau'r Aelodau Lleol, gwnaeth y Pwyllgor Gwaith y pwyntiau a ganlyn:

- Nododd a derbyniodd y Pwyllgor Gwaith fod hon yn sefyllfa anodd iawn i'r cymunedau dan sylw a'i fod yn naturiol wedi esgor ar deimladau cryfion.
- Roedd y Pwyllgor Gwaith yn gytûn ynglŷn â chefnogi'r Rhaglen Foderneiddio Ysgolion ar Ynys Môn fel cyfrwng i gyflawni dyheadau'r Awdurdod o ran darpariaeth addysg gynradd ar yr Ynys h.y. creu'r amgylchedd ddysgu ac addysgu orau bosib ar gyfer disgyblion ac athrawon ysgolion cynradd Ynys Môn; i wneud defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau ac i hybu safonau uchel mewn addysg.
- Yn yr ardaloedd hynny yn Ynys Môn lle cafodd ysgolion newydd eu hadeiladu fel rhan o'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion, nododd y Pwyllgor Gwaith fod y gwrthwynebiad a'r amheuon gwreiddiol ymysg y cymunedau hynny wedi lleihau wrth i fanteision ysgol newydd, fodern ddod i'r amlwg.
- Nododd y Pwyllgor Gwaith nad oes rhaid i gau ysgolion gwledig o reidrwydd arwain at ddirywiad mewn cymunedau e.e. cyfeiriwyd at gau Ysgol Llanddeusant fel esiampl lle na welwyd effaith negyddol ar y gymuned.
- Nododd y Pwyllgor Gwaith fod costau uwch yn gysylltiedig ag ysgolion llai, o'r gost o addysgu pob disgybl i gostau rhedeg a chynnal a chadw adeiladau sydd fel arfer yn hynach ac yn aneffeithlon. Mae costau gorbenion yn ffynhonnell gwariant sylweddol yn y sector ysgolion ac yn arian sydd ddim yn cael ei wario ar ddysgu ac addysgu. Mae lleihau'r gorbenion drwy leihau nifer yr adeiladau ysgol yn creu arbedion y byddai'n rhaid eu canfod o gyllidebau eraill fel arall, yn cynnwys cyllidebau addysgu.
- Nododd y Pwyllgor Gwaith fod newid yn creu ofn a chyfleoedd. Mae'r rhaglen Moderneiddio Ysgolion yn ymwneud â newid patrwm y ddarpariaeth addysg gynradd fel ag y mae ar hyn o bryd ac sydd wedi hen sefydlu er mwyn creu'r amgylchedd dysgu ac addysgu gorau posib lle gall plant a staff fel ei gilydd fanteisio i'r eithaf ar dechnoleg fodern. Mae'r rhaglen yn ceisio codi disgwyliadau addysgol ar gyfer plant ysgolion cynradd Ynys Môn ac i ddiwallu'r disgwyliadau hynny drwy ddarparu addysg o ansawdd uchel iddynt mewn adeiladau ysgol sy'n addas i bwrpas.
- Nododd y Pwyllgor Gwaith y cynlluniau i ddatblygu tai yn Llangefni. Gofynnodd y Pwyllgor Gwaith am sicrwydd fod y cynlluniau hynny wedi eu cymryd i ystyriaeth wrth lunio'r cynigion. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol fod Swyddogion wedi asesu effaith y tai newydd gan ddefnyddio fformiwla i ragfynegi niferoedd disgyblion yn nalgylchoedd pob un o'r tair ysgol. Ar gyfer yr ymgynghoriad statudol hwn, 237 yw nifer y tai yn nalgylch y tair ysgol, fyddai'n golygu 40 o ddisgyblion ychwanegol.
- Nododd y Pwyllgor Gwaith y bydd y Côt Trefniadaeth Ysgolion diwygiedig yn dod i rym ym mis Medi 2018 ac mai un o argymhellion y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol oedd oedi'r broses foderneiddio nes bod y Côt newydd yn cael ei weithredu. Gofynnodd y Pwyllgor Gwaith am eglurhad ynglŷn ag effaith debygol y Côt ar y Rhaglen Moderneiddio Ysgolion. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol fod yr ymgynghoriad hwn wedi cymryd y Côt diwygiedig drafft i ystyriaeth. Dywedodd fod y Côt diwygiedig, er yn cynnwys rhagdybiaeth yn erbyn cau ysgolion gwledig, yn nodi'n glir nad yw hynny'n golygu na fydd ysgolion gwledig byth yn cau ond fod rhaid i'r achos dros gau fod yn gryf ac na ddylid gwneud penderfyniad i gau ysgol wledig hyd nes bod pob opsiwn ymarferol heblaw cau'r ysgol wedi cael eu hystyried. Pwysleisiodd y Swyddog fod Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg, yn ei sylwadau i'r Cynulliad ar 25 Ebrill, wedi datgan mai mater i'r Awdurdod Lleol yw cynllunio llefydd ysgol.

- Nododd y Pwyllgor Gwaith fod amheuan wedi cael eu codi ynglŷn â pherchnogaeth tir ac adeilad cymunedol yn gysylltiedig ag Ysgol Bodffordd. Gofynnodd y Pwyllgor Gwaith am sicrwydd fod y cwestiwn ynghylch perchnogaeth wedi'i ddatrys. Dywedodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol y gallai adrodd, yn dilyn derbyn cadarnhad gan y Gwasanaethau Cyfreithiol ac Eiddo, fod Ysgol Bodffordd, y tir a'r cae chwarae ym mherchnogaeth y Cyngor Sir.

I grynhoi, diolchodd yr Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid i bawb oedd wedi cyfrannu at y drafodaeth a dywedodd ei fod yn cydnabod y pwyntiau a wnaed. Atgoffodd y rhai oedd yn bresennol fod 40% o gyllideb y Cyngor yn cael ei wario ar Addysg; ni fyddai gwneud dim yn arwain at wella'r gwasanaeth addysg ond byddai'n cael effaith sylweddol ar wasanaethau eraill y cyngor oherwydd byddai'r adnoddau'n parhau i leihau. Byddai gwneud dim yn ychwanegu at yr ansicrwydd. Dywedodd ei fod yn credu'n gryf yn Rhaglen Moderneiddio Ysgolion yr Awdurdod a'r hyn y mae'n ceisio'i gyflawni o ran codi safonau a chreu'r amgylchiadau lle gall plant ac athrawon lwyddo. Roedd y cydnabod fod y penderfyniad yn un anodd i'w wneud ond, ar sail nifer o ffactorau, roedd yn argymhell Opsiwn 2 i'r Pwyllgor Gwaith.

Er mwyn cydnabod pryderon ynghylch dyfodol gweithgareddau cymunedol ym Modffordd yn dilyn cau'r ysgol, cynigiodd yr Aelod Portffolio Prifffyrdd, Eiddo a Gwastraff welliant sef fod trafodaethau'n cael eu cynnal gyda Chyngor Cymuned Bodffordd a chyda cymuned Bodffordd i ddiogelu a chadw'r neuadd gymuned. Dylai'r trafodaethau gychwyn yn ystod y 6 wythnos nesaf. Cymeradwywyd y gwelliant gan y Pwyllgor Gwaith.

Penderfynwyd –

- **Cymeradwyo Opsiwn 2, sef adeiladu ysgol newydd ar gyfer ysgolion Bodffordd a Corn Hir a pharhau i gynnal darpariaeth addysgol yn Llangristiolus naill ai drwy gynnal Ysgol Henblas ar ei ffurf gyfredol neu fel ysgol aml-safle [h.y. uno Henblas gyda'r ysgol newydd a chreu un ysgol ar ddau safle]. Byddai'n rhaid i'r penderfyniad hwn fod yn gysylltiedig â chael sicrwydd mewn blwyddyn [h.y. erbyn diwedd blwyddyn ysgol 2018/19] bod safonau yn Ysgol Henblas yn codi, bod cyflymder cyfredol y gwelliant yn cynyddu a bod y rhagolygon o ran niferoedd disgyblion yn parhau'n gyson neu yn codi.**
- **Bod trafodaethau yn cael eu cynnal gyda Chyngor Cymuned Bodffordd a chyda cymuned Bodffordd er mwyn diogelu a chadw'r neuadd gymuned. Y trafodaethau hynny i gychwyn yn ystod y 6 wythnos nesaf.**

10. STRATEGAETH GWRTH DLODI

Cyflwynwyd, er ystyriaeth gan y Pwyllgor Gwaith, adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Tai yn ymgorffori Strategaeth Gwrth Dlodi ddrafft. Gofynnwyd i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r strategaeth er mwyn ymgynghori arni.

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaethau Tai (Strategaeth, Comisiynu a Pholisi) fod tlodi'n bodoli mewn nifer o gymunedau yn Ynys Môn a bod gan y Cyngor rôl ganolog o ran taelo tlodi ac i gynorthwyo unigolion i oresgyn cyfnodau o dlodi. Mae'r Strategaeth Gwrth Dlodi wedi bod yn destun trafodaeth fewnol ymysg swyddogion o fewn y cyngor ac mae'n nodi dechrau taith - nod y strategaeth yw dod i gytundeb ar ddiffiniad corfforaethol o dlodi, codi ymwybyddiaeth a gosod gwaelodlin o weithgareddau o fewn gwasanaethau a gyda phartneriaid a datblygu dull o fesur effaith gwasanaethau ar daclo tlodi o fewn cymunedau'r

Ynys. Dywedodd y Swyddog fod Cynllun Gweithredu'n bodoli eisoes yn seiliedig ar weithgareddau sy'n digwydd yn barod o fewn gwasanaethau ond bod angen datblygu'r gwaith ymhellach er mwyn darparu tystiolaeth gliriach ynglŷn â sut mae gwasanaethau'n gwneud gwahaniaeth. Y bwriad yw ymgynghori'n ehangach ar y strategaeth gyda phartneriaid y Cyngor a chyda'r cyhoedd fel bod y strategaeth derfynol yn un gynhwysol ac yn seiliedig ar gonsensws ynghylch beth sy'n bosib ei gyflawni yn yr ardal hon.

Mewn ymateb i sylwadau ynglŷn ag ail-ystyried teitl y strategaeth, awgrymodd y Cadeirydd y byddai modd trafod hynny yn ystod yr ymgynghoriad ehangach sy'n cael ei hargymell gyda phartneriaid a'r cyhoedd.

Penderfynwyd cymeradwyo'r Strategaeth Gwrth Diodi fel y gellir ymgynghori yn ei chylch.

11. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Penderfynwyd dan Adran 100(A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, gyrru'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol oherwydd y tebygrwydd y caiff gwybodaeth ei rhyddhau a honno'n wybodaeth y gwneir eithriad ohoni yn Atodlen 12A y Ddeddf ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd a gyflwynwyd.

12. BENTHYCIAD PONTIO I GRŴP NEUADD BENTREF LLANDDONA

Cyflwynwyd, er ystyriaeth gan y Pwyllgor Gwaith, adroddiad y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 ynglŷn â chaniatáu benthyciad pontio i Grŵp Neuadd Bentref Llanddona. Roedd yr adroddiad yn nodi pam fod angen y benthyciad, y telerau ac amodau ar gyfer cymeradwyo'r benthyciad ynghyd â'r ystyriaethau perthnasol ar gyfer penderfynu ar hynny.

Penderfynwyd cymeradwyo benthyciad pontio yn unol â'r telerau a'r amodau a amlinellir yn yr adroddiad.

**Y Cynghorydd Llinos Medi Huws
Cadeirydd**

**Y Cynghorydd Ieuan Williams
Cadeirydd ar gyfer eitemau 7 a 9**